

Procedury restrykcyjne

Restrykcyjne metody wychowawcze mogą być odpowiednie w sytuacjach stanowiących zagrożenie lub, gdy nierestrykcyjne metody okażą się nieskuteczne. Restrykcyjne metody wychowawcze należy stosować wyłącznie po przeprowadzeniu funkcjonalnej analizy zachowań oraz zrealizowaniu planu behawioralnego kierowania zachowaniem. Czas stosowania takiej metody należy zredukować do minimum — do momentu zmiany zachowania ucznia. Następnie należy ją zastąpić metodą mniej restrykcyjną.

- Karne zatrzymanie po zajęciach w przypadku powtarzających się zachowań mających wpływ na realizację programu edukacyjnego
- Wykluczenie z zajęć dodatkowych
- Opóźnienie podania posiłku (maks. 60 minut)
- Ograniczenie swobody ruchów (wyłącznie w sytuacji zagrożenia)
- Wycofanie pozytywnego wzmocnienia
- Oddzielenie od naturalnego środowiska
- Zawieszenie w prawach ucznia (w szkole)
- Zawieszenie (poza szkołą)
- Odizolowanie (izolatka/wytlumione pomieszczenie)

Stosowanie środków mechanicznych oraz chemicznych, kar cielesnych, a także wydalenie ucznia wraz z zaprzestaniem świadczenia pomocy jest niezgodne z zasadami przyjętymi przez Zarząd i nie może mieć miejsca w żadnych okolicznościach.

Wszyscy pracownicy placówki Indian Springs w okręgu 109 zostaną przeszkoleni pod kątem behawioralnych metod kierowania zachowaniem oraz bezpiecznego stosowania metod ograniczenia swobody ruchu zgodnie z dokumentem 105ILSC 20.35, akt publiczny nr 92-663.

Komisja/Konsultanci

W placówce Indian Springs w okręgu szkolnym 109 powołano Komisję doradczą ds. behawioralnych metod kierowania zachowaniem zgodnie z praktyką RTI (ang. Response to Intervention). W skład komisji wchodzi rodzice, wychowawcy, a także strony zainteresowane. Zadaniem komisji jest dbanie o przestrzeganie zapisów dokumentu 105 ILCS 5/14-8.05 oraz udzielanie wskazówek odnośnie ww. zasad i procedur behawioralnych metod kierowania zachowaniem.

Kierownik oddziału edukacji specjalnej oraz psychologowie zatrudnieni w placówce wspierają zespoły ds. przygotowywania indywidualnych planów nauczania podczas przygotowywania planów behawioralnego kierowania zachowaniem; zajmują się także szkoleniem personelu w kwestii prawidłowego stosowania behawioralnych metod kierowania zachowaniem, nadzorowaniem realizacji planów i procedur wychowawczych, jak również w procesie gromadzenia danych i raportowania uzyskanych wyników.

Władze okręgu 109 współpracują także z organizacją A.E.R.O. Special Education Cooperative i zrzeszonymi w niej okręgami w zakresie tworzenia odpowiednich, skutecznych zasad oraz procedur, które umożliwiłyby stosowanie metod wychowawczych i strategii behawioralnych w efektywny i pozytywny sposób.

Akty prawne:

Rozdz. 105 zbioru ustaw stanu Illinois 5/14-8.05

Rozdz. 105 zbioru ustaw stanu Illinois 5/10-20.14

Rozdz. 105 zbioru ustaw stanu Illinois 5/10-20.33

Rozdz. 23 Kodeksu postępowania administracyjnego stanu Illinois 1.280

Rozdz. 23 Kodeksu postępowania administracyjnego stanu Illinois 1.285

Rozdz. 23 Kodeksu postępowania administracyjnego stanu Illinois 226.230

Rozdz. 23 Kodeksu postępowania administracyjnego stanu Illinois 226.400

Heath Brosseau

Kierownik oddziału edukacji specjalnej
Indian Springs School District 109

Broszura dla rodziców

Zasady i procedury stosowania behawioralnych metod kierowania zachowaniem

INDIAN SPRINGS
SCHOOL DISTRICT 109

W odpowiedzialny sposób prowadzimy w lepszą przyszłość

Indian Springs, okręg szkolny nr 109

7540 South 86th Avenue

Justice, Illinois 60458

Broszurę dla rodziców można znaleźć na stronie internetowej okręgu.

www.isd109.org

Zasady

Pracownicy placówki Indian Springs w okręgu szkolnym nr 109 oraz organizacji A.E.R.O. Special Education Cooperative, zgodnie z aktem publicznym 89-191, opracowali niniejsze zasady behawioralnych metod kierowania zachowaniem dla uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi uczęszczających do szkół w okręgu szkolnym oraz korzystających z programów A.E.R.O. Metody behawioralne należy stosować z uwzględnieniem prawa do fizycznej wolności dzieci, interakcji społecznych, a także prawa do umieszczenia w mniej restrykcyjnym środowisku, z poszanowaniem godności ludzkiej i prawa do prywatności. Fundamentalną zasadą jest preferowanie i stosowanie w maksymalnym możliwym zakresie nieawersyjnych bądź pozytywnych metod wychowawczych mających na celu pobudzenie i wzmacnianie pożądanych zachowań zamiast metod awersyjnych lub bardziej restrykcyjnych.

Stosowanie wyłącznie pozytywnych metod wychowawczych nie zapewni sukcesu w każdej sytuacji wymagającej wyeliminowania zachowania powodującego zakłócenie procesu edukacyjnego dziecka i innych uczniów, jednak bardziej restrykcyjne metody wychowawcze powinny być zawsze traktowane, jako rozwiązanie tymczasowe i stosowane z rozwagą oraz w sposób zgodny z przepisami. Stosując restrykcyjne metody wychowawcze należy zachować szacunek dla godności ucznia, jego prywatności, a także postępować z dbałością o bezpieczeństwo ucznia i przestrzegać ogólnie obowiązujących praktyk branżowych.

Podczas opracowywania i wdrażania behawioralnych metod kierowania zachowaniem będą uwzględniane wszelkie zabezpieczenia proceduralne, jakie przysługują uczniom z upośledzeniami oraz ich rodzicom lub opiekunom prawnym w świetle Ustawy dotyczącej praw osób niepełnosprawnych, Paragrafu 504 Ustawy o rehabilitacji z roku 1973, Ustawy o prawach niepełnosprawnych Amerykanów, a także Kodeksu szkolnego stanu Illinois, w tym obowiązek wyrażenia zgody na określone działania, możliwość uczestniczenia w spotkaniach oraz prawo do wniesienia odwołania.

Pracownicy placówki Indian Springs w okręgu szkolnym nr 109 są zobowiązani do zapoznania się z wytycznymi Komisji edukacji stanu Illinois dotyczącymi stosowania metod behawioralnych i przestrzegania ich oraz, w razie potrzeby, dostosowania niniejszych zasad i procedur. Wytyczne można uzyskać pod adresem Komisji edukacji: 100 North First Street, Springfield, IL 62777-0001, tel. (217) 782-5589,

Procedury

Poniższe procedury opracowano w celu zachęcania do przestrzegania najlepszych branżowych standardów i praktyk podczas stosowania behawioralnych metod kierowania zachowaniem. Ich celem powinno być egzekwowanie bardziej odpowiednich, pożądanych zachowań z wykorzystaniem procedur oraz metod zgodnych z ogólnie przyjętymi praktykami w dziedzinie behawioralnych metod kierowania zachowaniem.

Procedury mają w przeważającej mierze zastosowanie w odniesieniu do uczniów wymagających stosowania planu behawioralnych metod kierowania zachowaniem ustalonego przez odpowiedni zespół ds. opracowywania indywidualnych planów nauczania. Procedury behawioralne stanowiące m.in. elementy planu behawioralnych metod kierowania zachowaniem to metody, których celem jest zwiększenie pozytywnych efektów działania środowiska edukacyjnego.

Metody pozytywne i nierestrykcyjne mają za zadanie zachęcać do odpowiednich zachowań i redukować zachowania negatywne. Są to działania preferowane ze względu na niskie ryzyko wystąpienia skutków ubocznych, jak również na duży nacisk na zmianę zachowania zamiast jego kontrolowania. Metody pozytywne i nierestrykcyjne mogą być stosowane bez uprzedniego sporządzenia planu behawioralnych metod kierowania zachowaniem lub zgodnie z zaleceniami określonymi w indywidualnym planie nauczania.

Stosowanie **metod restrykcyjnych** może być konieczne w sytuacjach nagłych, a także, jeśli zastosowano metody mniej restrykcyjne i nie przyniosły one pożądanego skutku (105 ILCS 5/24 -4). W przypadku uczniów, dla których sporządzono plan behawioralnych metod kierowania zachowaniem nie zawierający metod restrykcyjnych, tego typu działania można podjąć jedynie po przeprowadzeniu funkcjonalnej analizy zachowania, opracowaniu lub zmodyfikowaniu planu behawioralnych metod kierowania zachowaniem i dołączeniu go do indywidualnego planu nauczania.

Metody restrykcyjne obejmujące ograniczenie swobody ruchów oraz odizolowanie należy stosować tylko w nagłych wypadkach, gdy istnieje ryzyko zranienia ucznia lub innych osób i tylko przez minimalny okres czasu wymagany na uzyskanie kontroli nad destrukcyjnym zachowaniem ucznia. Należy prowadzić dokumentację stosowania metod restrykcyjnych zawierającą sprawozdania wszystkich zainteresowanych stron oraz rodzica. Metody restrykcyjne należy stosować w połączeniu z pozytywnymi, należy je także jak najszybciej zastępować mniej restrykcyjnymi procedurami.

Procedury nierestrykcyjne:

- zezwolenie na niewykonanie zadania;
- ćwiczenia, jako skutek nieprawidłowego zachowania;
- różnicowe wzmacnianie zachowań;
- instrukcje skierowane bezpośrednio do ucznia;
- modyfikacja środowiska/aktywności;
- modelowanie;
- kontakt z rodzicem;
- zaangażowanie rówieśników;
- zaplanowane ignorowanie;
- pozytywne wzmocnienie;
- zachęta;
- podejście do ucznia;
- przekierowanie uwagi ucznia (za pomocą słów, sygnałów pozawerbalnych);
- wycofanie pozytywnego wzmocnienia;
- podejmowanie odpowiedzialności za własne czyny/monitorowanie własnego zachowania;
- kształtowanie;
- uczenie zachowań alternatywnych;
- uczenie samowzmocnienia;
- chwilowe odsunięcie ucznia od zajęć (bez odizolowania);
- gospodarka zetonowa;
- informowanie ucznia na temat jego zachowania;
- reprimenda słowna.